МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра терапевтичної стоматології

«Затверджую»
В.о. ректора ОНМедУ,
д. мед. н., професор
Р.С. Вастьянов

ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота»

підготовки: **докторів філософії на ІІІ освітньо-науковому рівні**

галузь знань: **22 «Охорона здоров'я»**

спеціальності: **221 «Стоматологія»**

Розробники: зав. кафедрою терапевтичної стоматології д.м.н., проф. Скиба В.Я., к.мед.н., доц. Седлецька А.О.

Одеса
2020

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота» складена на підставі освітньо-професійної програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з підготовки докторів філософії зі спеціальності 221 «Стоматологія» ОНМедУ, затвердженою Вченою Радою ОНМедУ від 04.06.2020 року (протокол № 11).

Програму обговорено на засіданні кафедри 28.08. 2020 р. Протокол № 1

Завідувач кафедри, д.мед.н., професор _____Скиба В.Я.

Програму ухвалено на засіданні циклової методичної комісії

« 28 » серпня 2020 р., Протокол № 1

Голова предметної циклової методичної комісії, к.мед.н., доцент

_____В.Г. Крикляс

Програму затверджено на засіданні Центральної Координаційно-методичної Ради університету «16» вересня 2020 р., Протокол № 1

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Программа вибіркової навчальної дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота» забезпечує поглиблений розгляд та вивчення нових наукових напрямків розвитку терапевтичної стоматології на підставі сучасних данних з питань диференційної діагностики захворювань слизової оболонки порожнини рота.

Програма визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус вибіркової програми, обсяг, необхідний для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії, перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Предметом вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота» є удосконалення теоретичних знань та оволодіння сучасними методами диференційної діагностики захворювань слизової оболонки порожнини рота.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота» базується на сучасних знаннях з наступних дисциплін: стоматологія дитячого віку, хірургічна стоматологія, ортопедична стоматологія, ортодонтія,внутрішня медицина, інформатика, фармакологія, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами та формування і застосування навичок та умінь проведення диференційної діагностики захворювань слизової оболонки порожнини рота в процесі подальшого професійного розвитку та діяльності.

1. Мета та завдання вибіркової навчальної дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота»

1.1 Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота» є професійне удосконалення підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних використовувати набуті компетентності з проведення диференційної діагностики захворювань слизової оболонки порожнини рота для розв'язування складних задач та проблем у сфері стоматології, якісного виконання оригінального наукового дослідження та формування навичок і вмінь щодо подальшого викладання дисципліни.

1.2 Основними завданнями вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота» є:

1. Удосконалити набуті загальні та фахові компетентності за спеціальністю «Стоматологія» та суміжних спеціальностей.
2. Визначати напрямок наукових досліджень в стоматології.
3. Оволодіти сучасними методами обстеження стоматологічних хворих з захворюваннями слизової оболонки порожнини рота.
4. Інтерпретувати данні клінічних, лабораторних, додаткових, спеціальних досліджень.
5. Поглиблено вивчити аспекти клінічної патології слизової оболонки порожнини рота в залежності від етіологічних та патогенетичних факторів.
6. Проводити аналіз типового та атипового клінічного перебігу захворювань слизової оболонки порожнини рота та їх ускладнень;
7. Складати план обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота та прогнозувати результати обстеження.
8. Проводити діагностику та диференційну діагностику, обґрунтовувати і формулювати попередній та остаточний діагноз у хворих з захворюваннями слизової оболонки порожнини рота.
9. Визначати провідні симптоми та синдроми у хворих з захворюваннями слизової оболонки порожнини рота.
10. Визначити патологією внутрішніх органів та систем, яка має прояви в порожнині рота та призначити консультацію сімейного лікаря.
11. Діагностувати невідкладні стани та надавати невідкладну допомогу стоматологічним хворим.
12. Оволодіти методикою організації та проведення навчальних занять.
13. Оволодіти навичками виконання методичної та виховної роботи.
14. Удосконалити навички застосування сучасних інформаційних технологій під час вивчення вибіркової дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота».
15. Керуватися принципами медичної етики та деонтології під час проведення диференційної діагностики захворювань слизової оболонки порожнини рота та спілкування з хворими.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти).

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми «Стоматологія», вибіркова дисципліна «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота» забезпечує набуття аспірантами наступних компетентностей:

- Інтегральна:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальне наукове дослідження та здійснювати педагогічну, професійну, дослідницьку та інноваційну діяльність в галузі стоматології та терапевтичної стоматології.

- Загальні компетентності(ЗК): ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7

ЗК 1. Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню.

ЗК 2. Вміння працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.

ЗК 3. Навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

ЗК 5. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 7. Вміння планувати та управляти часом.

***- Спеціальні (фахові, предметні) компетентності*(СК):**СК1, СК2,СК3, СК4, СК5, СК6,СК7,СК8, СК9,СК10

СК 1. Глибокі знання і систематичне розуміння предметної області за напрямом та тематикою наукових досліджень у галузі медицини, майбутньої професійної діяльності у сфері вищої медичної освіти.

СК 2. Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини.

СК 3. Здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері стоматології.

СК 4. Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини відповідно до цілей та завдань наукового проекту.

СК 5. Володіння сучасними методами наукового дослідження.

СК 6. Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження.

СК 7. Здатність інтерпретувати можливості та обмеження дослідження, його роль у суспільстві.

СК 8. Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.

СК 9. Оприлюднення результатів наукових досліджень в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.

СК 10. Організовувати та реалізовувати педагогічну діяльність у вищій медичній освіті, керувати науково-педагогічним (науковим) колективом.

Програмні результати навчання (ПРН): ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17

ПРН 1. Застосовувати науково-професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування.

ПРН 2. Демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів.

ПРН 3. Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо.

ПРН 4. Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення.

ПРН 5. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.

ПРН 6. Самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних.

ПРН 7. Розробляти дизайн та план наукового дослідження, використовуючи відповідні методи дослідження в галузі стоматології.

ПРН 8. Виконувати та вдосконалювати сучасні методики дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності.

ПРН 9. Винаходити нові способи діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань.

ПРН 10. Використовувати результати наукових досліджень в стоматологічній практиці, освітньому процесі та суспільстві.

ПРН 11. Інтерпретувати можливості та обмеження наукового дослідження, його роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому.

ПРН 12. Представляти результати наукових досліджень в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому, відповідно до національних та міжнародних стандартів.

ПРН 13. Управляти роботою колективу студентів, колег, міждисциплінарної команди.

ПРН 14. Організовувати навчання учасників освітнього процесу при виконанні наукової та освітньої діяльності та впливати на їх соціальний розвиток.

ПРН 15. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.

ПРН 16. Використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватися наукової етики.

ПРН 17. Демонструвати академічну доброчесність та діяти відповідальність щодо достовірності отриманих наукових результатів.

Результати навчання з вибіркової дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота»:

Аспірант (здобувач) має знати:

- Історію розвитку та сучасний стан стоматологічної науки.
- Методи обстеження стоматологічних хворих з захворюваннями слизової оболонки порожнини рота.
- Етіологію, патогенез, класифікації, клінічні прояви, сучасні стандарти діагностики, диференційну діагностику, лікування, невідкладну допомогу, профілактику, прогноз при захворюваннях слизової оболонки порожнини рота та їх ускладненнях.
- Прояви супутньої патології внутрішніх органів та систем на слизовій оболонці порожнини рота.
- Провідні симптоми та синдроми у хворих з захворюваннями слизової оболонки порожнини рота.
- Алгоритм дії при невідкладних станах у стоматологічних хворих.
- Сучасні технології та методику проведення педагогічного процесу.
- Новітні інформаційні технології.
- Питання медичної етики, деонтології та доброчесності.

Аспірант (здобувач) має вміти:

- Удосконалювати набуті загальні та фахові компетентності за фахом « Стоматологія».
- Визначати напрямок наукових досліджень в стоматології.
- Проводити сучасні методи обстеження стоматологічним хворим з захворюваннями слизової оболонки порожнини рота.
- Інтерпретувати данні клінічних, лабораторних, додаткових, спеціальних досліджень.
- Діагностувати клінічні прояви захворювань слизової оболонки порожнини рота в залежності від етіологічних та патогенетичних факторів.
- Проводити аналіз типового та атипового клінічного перебігу захворювань слизової оболонки порожнини рота та їх ускладнень.
- Визначати провідні симптоми та синдроми у хворих з захворюваннями слизової оболонки порожнини рота.
- Складати план обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота та прогнозувати результати обстеження.
- Проводити діагностику та диференційну діагностику, обґрунтовувати і формулювати попередній та остаточний діагноз у хворих з захворюваннями слизової оболонки порожнини рота.
- Визначити патологією внутрішніх органів та систем, яка має прояви в порожнині рота та призначити консультацію сімейного лікаря.

- Діагностувати невідкладні стани та надавати невідкладну допомогу стоматологічним хворим.
- Проводити навчальні заняття.
- Виконувати методичну та проводити виховну роботу.
- Удосконалити навички застосування сучасних інформаційних технологій під час вивчення вибіркової дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота».
- Керуватися принципами академічної доброчесності, медичної етики та деонтології під час проведення диференційної діагностики захворювань слизової оболонки порожнини рота та спілкування з хворими.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Вибіркова навчальна дисципліна «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота» складається з 3 кредитів ЄКТС- 90 годин (45 аудиторних та 45 годин самостійної роботи).

Тема	Всього	Семінар. заняття	СРС
МКХ-10. Класифікація М.Ф. Данилевського. Патологічні процеси та зміни, які виникають в слизовій оболонці порожнини рота. Первинні та вторинні елементи ураження слизової оболонки.	4	4	
Диференційна діагностика травматичних уражень слизової оболонки порожнини рота.	8	4	4
Диференційна діагностика первиннних ауто інфекційних стоматитів. Гострий катаральний стоматит. Гострий герпетичний стоматит. Гострий виразковий стоматит. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета.	8	4	4
Диференційна діагностика грибкових уражень слизової оболонки порожнин рота.	8	4	4
Диференційна діагностика вірусних захворювань слизової оболонки порожнини рота. Грип, інфекційний мононуклеоз, ящур.	8	4	4
Диференційна діагностика СНІД, Туберкульоз. Тактика лікаря.	8	4	4
Диференційна діагностика проявів венеричних захворювань на слизовій оболонці порожнини рота. Гонорея, сифіліс. Тактика лікаря.	8	4	4
Диференційна діагностика дерматозів з аутоімунним компонентом. Пухирчатка. Червоний плескатий лишай. Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-	8	4	4

Джонсона.			
Диференційна діагностика глоситів. Неврогенні захворювання язика. Хейліти.	8	4	4
Диференційна діагностика при хворобах серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Трофічна виразка. Пухирно-судинний синдром. захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія. Тактика лікаря-стоматолога.	10	4	6
Диференційна діагностика облігатних та факультативних передракових захворювань слизової оболонки порожнини рота. Тактика лікаря. Підсумкове заняття.	12	5	7
Всього	90	45	45

3. Теми семінарських занять вибіркової навчальної дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	МКХ-10. Класифікація М.Ф. Данилевського. Патологічні процеси та зміни, які виникають в слизовій оболонці порожнини рота. Первинні та вторинні елементи ураження слизової оболонки.	4
2.	Диференційна діагностика травматичних уражень слизової оболонки порожнини рота. Складання алгоритму діагностичного пошуку.	4
3.	Диференційна діагностика первиннних ауто інфекційних стоматитів. Гострий катаральний стоматит. Гострий герпетичний стоматит. Гострий виразковий стоматит. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета. Складання алгоритму діагностичного пошуку.	4
4.	Диференційна діагностика грибкових уражень слизової оболонки порожнин рота. Складання алгоритму діагностичного пошуку.	4
5.	Диференційна діагностика вірусних захворювань слизової оболонки порожнини рота. Грип, інфекційний мононуклеоз, ящур. Складання алгоритму діагностичного пошуку.	4
6.	Диференційна діагностика СНІД, Туберкульоз. Складання алгоритму діагностичного пошуку. Тактика лікаря.	4

7.	Диференційна діагностика проявів венеричних захворювань на слизовій оболонці порожнини рота. Гонорея, сифіліс. Складання алгоритму діагностичного пошуку. Тактика лікаря.	4
8.	Диференційна діагностика дерматозів з аутоімунним компонентом. Пухирчатка. Червоний плескатий лишай. Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона. Складання алгоритму діагностичного пошуку.	4
9.	Диференційна діагностика глоситів. Неврогенні захворювання язика. Хейліти. Складання алгоритму діагностичного пошуку.	4
10.	Диференційна діагностика при хворобах серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Трофічна виразка. Пухирно-судинний синдром. захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія. Складання алгоритму діагностичного пошуку. Тактика лікаря-стоматолога.	4
11.	Диференційна діагностика облігатних та факультативних передракових захворювань слизової оболонки порожнини рота Складання алгоритму діагностичного пошуку. Тактика лікаря. Підсумкове заняття.	5
	Всього	45

4. Теми самостійних робіт вибіркової навчальної дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Складання алгоритму діагностичного пошуку травматичних уражень слизової оболонки порожнини рота.	4
2.	Складання алгоритму діагностичного пошуку первиннних ауто інфекційних стоматитів. Гострий катаральний стоматит. Гострий герпетичний стоматит. Гострий виразковий стоматит. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета.	4
3.	Складання алгоритму діагностичного пошуку грибкових уражень слизової оболонки порожнин рота.	4
4.	Складання алгоритму діагностичного пошуку вірусних захворювань слизової оболонки порожнини рота. Грип, інфекційний мононуклеоз, ящур.	4
5.	Складання алгоритму діагностичного пошуку клінічних проявів СНІД, туберкульозу.	4

6.	Складання алгоритму діагностичного пошуку проявів венеричних захворювань на слизовій оболонці порожнини рота. Гонорея, сифіліс.	4
7.	Складання алгоритму діагностичного пошуку дерматозів з аутоімунним компонентом. Пухирчатка. Червоний плескатий лишай. Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона.	4
8.	Складання алгоритму діагностичного пошуку глоситів. Неврогенні захворювання язика. Хейліти.	4
9.	Складання алгоритму діагностичного пошуку хвороб серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Трофічна виразка. Пухирно-судинний синдром. захворювань ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія.	6
10.	Складання алгоритму діагностичного пошуку облігатних та факультативних передракових захворювань слизової оболонки порожнини рота.	7
	Всього	45

5. Методи навчання

Проведення семінарських занять з вибіркової навчальної дисципліни «Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота» забезпечено тематичним планом, методичними вказівками з кожної теми заняття, кейсами, презентаціями, тестовими завданнями для поточного контролю рівня знань, наочними засобами, результатами лабораторних, рентгенологічних, додаткових методів обстеження хворих.

Самостійна робота при вивченні вибіркової навчальної дисципліни забезпечена тематичним планом, методичними вказівками, наочними засобами навчання, презентаціями, схемами орієнтовної основи дій.

6. Методи контролю:

- Співбесіда та оцінювання за 4-х бальною шкалою усної відповіді на семінарських заняттях.
- Письмове опитування (розв'язування ситуаційних задач, рішення тестових завдань до поточного контролю рівня знань з урахуванням % вірних відповідей, кейсових завдань, інтерпретація клінічних та додаткових методів обстеження хворих).
- Контроль виконання практичних навичок та умінь на фантомах, муляжах, імітаторах.
- Контроль виконання самостійної роботи під час проведення семінарських занять та підсумковому занятті(складання алгоритмів діагностичного пошуку захворювань слизової оболонки порожнини рота).

7. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль: Оцінювання успішності навчання аспіранта (пошукувача) з вибіркової дисципліни проводиться за традиційною 4-х бальною шкалою на кожному семінарському занятті. Наприкінці вивчення вибіркової дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою.

Підсумковий контроль: Формою контролю підсумкового рівня знань є залік на останньому семінарському занятті. Відмітку «Зараховано» отримують аспіранти (пошукувачі), які опрацювали всі теми семінарських занять і самостійної роботи, удосконалили набуті практичні навички та уміння, мають середній бал успішності не нижче 3,00.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Терапевтична стоматологія: підручник у 4 т. / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.] / За редакцією А.В. Борисенка. – Т 4. – К.: Медицина, 2009. – 400 с.
2. Терапевтическая стоматология: учебник в 4 т. Кариес. Пульпит. Периодонтит. Ротовой сепсис / [Н.Ф. Данилевский, А.В. Борисенко, А.М. Политун и др.] / За редакцией А.В. Борисенко. – Т. 2. – К.: Медицина, 2010. – 544 с.
3. Терапевтична стоматологія: підручник у 2 т. / [А.К. Ніколішин, В.М. Ждан, А.В. Борисенко та ін.] / За редакцією А.К. Ніколішина. – Т.2. – Вид. 2. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – 392 с.

Додаткова:

1. Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія /М.Ф.Данилевський, А.В.Борисенко та ін.. : підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації у чотирьох томах , Т. 2 ; - Київ : Здоров'я, 2004.- 38-39 с.
2. Хухліна О. С. Внутрішня медицина та професійні хвороби: діагностика та лікування: Навчальний посібник / О. С. Хухліна. – Чернівці: БДМУ, 2013. –367 с.
3. Тексти лекцій з розділу «Захворювання слизової оболонки порожнини рота.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт ОНМедУ https://onmedu.edu.ua/
2. Електронні інформаційні ресурси бібліотеки ОНМедУ http://info.odmu.edu.ua/

- Інформаційно-довідникові електронні джерела: енциклопедії, довідники, словники
- Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми вибіркової навчальної дисципліни.